

LATVIJAS REPUBLIKAS
FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS

2015. gada 25. septembris, Rīga

Fiskālās politikas izaicinājumi un fiskālās disciplīnas uzraudzība	<i>Jānis Platais, Padomes priekšsēdētājs</i>
Makroekonomikas apskats	<i>Mārtiņš Kazāks, Padomes biedrs, Swedbank Latvija galvenais ekonomists</i>
Fiskālās disciplīnas nozīme un nākotne Eiropas Savienībā	<i>Mārtiņš Zemītis, Eiropas Komisijas ekonomikas padomnieks</i>
Fiskālās disciplīnas nozīme Latvijā un eiro zonā	<i>Uldis Rutkaste, Latvijas Bankas Monetārās politikas pārvaldes vadītājs</i>

LATVIJAS REPUBLIKAS
FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

FISKĀLĀS POLITIKAS IZAICINĀJUMI UN FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS UZRAUDZĪBA

Jānis Platais, Padomes priekšsēdētājs

VALDĪBAS IESPĒJAMIE FISKĀLO MĒRĶU PĀRKĀPUMI BŪS JĀLABO JAU VIDĒJĀ TERMIŅĀ

- Valdības spēja turēties pie fiskālajiem mērķiem ir **pasliktinājusies**
- Fiskālās disciplīnas likums nosaka pienākumu Valdībai labot budžeta plānus nākamajos gados – ar galveno mērķi – **mazināt spiedienu uz valsts parādu**
- Uzkrātais deficīts 2015.gadā prasīs veidot budžetu **ar pārpalikumu** turpmākajos gados

Vispārējās valdības budžeta bilances mērķi un to izpilde, % no iekšzemes kopprodukta (IKP)

Gads	Mērķis	Pēc fakta (prognose)	Novirze (prognose)	Uzkrātā novirze*
2013	-1,3	-1,0	+0,3	+0,3
2014	-1,0	(-1,3)	(-0,3)	0
2015	-1,0	(-1,5)	(-0,5)	-0,5
2016	-1,0	nav datu	nav datu	nav datu

* Kopš 2013. gada

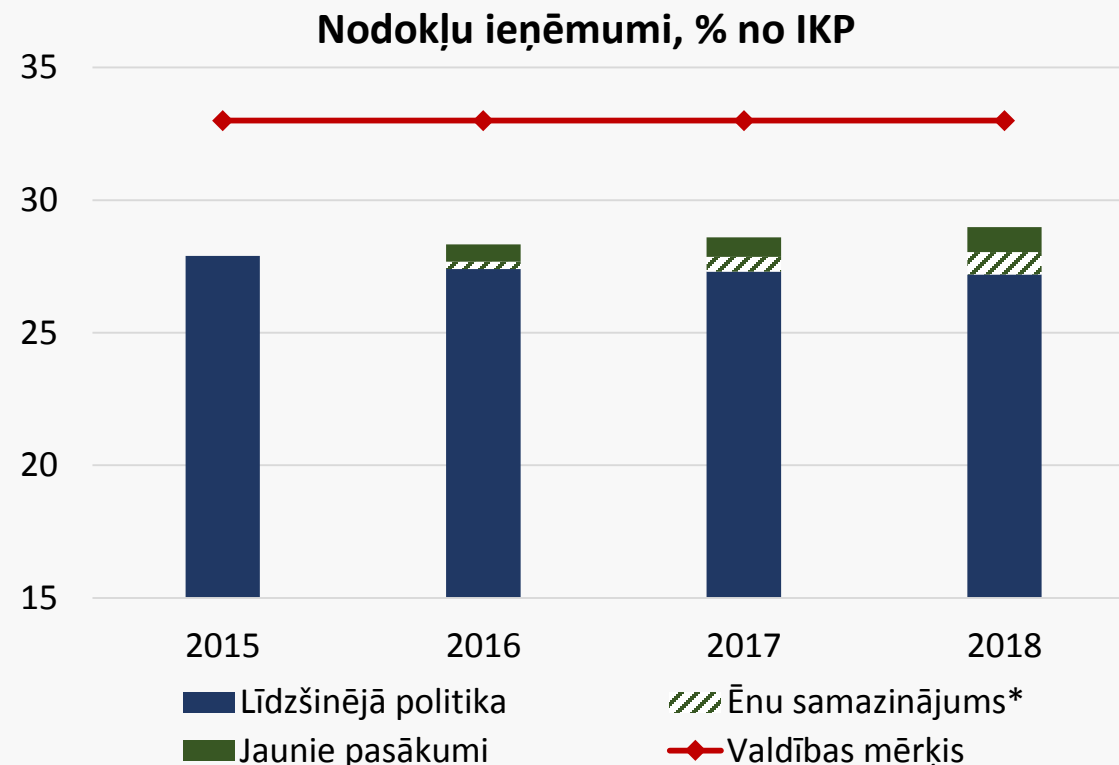
Avots: Fiskālo risku deklarācija, 2015

POZITĪVI VĒRTĒJAMAS IZMAIŅAS, TAČU TĀS NAV PIETIEKAMAS MĒRĶA SASNIEGŠANAI

- Padome kopumā **atbalsta** Valdības plānotos jaunus pasākumus ieņēmumu palielināšanai
- **Ēnu ekonomikas mazināšana** ir būtisks solis, lai palielinātu nodokļu ieņēmumus
- Valdības apņemšanās izstrādāt **nodokļu** politikas un administrēšanas **stratēģiju** ir jāpapildina ar konkrētiem soļiem, lai panāktu nodokļu iekasējamības uzlabošanos līdz 1/3 no IKP atbilstoši valdības deklarācijai

Tomēr šīs ieceres **nelauj sasniegt** uzstādīto nodokļu ieņēmumu **mērķi**

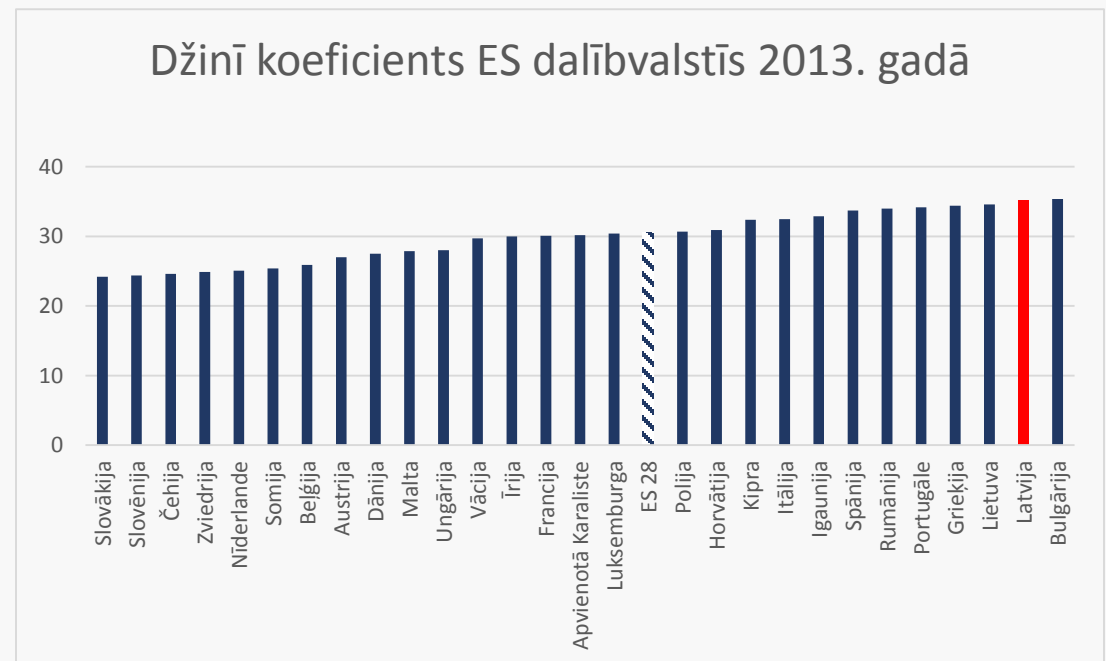
* Padomes aprēķini
Avots: Finanšu ministrija, 2015

IENĀKUMU NEVIENLĪDZĪBAS MAZINĀŠANA IR POZITĪVI VĒRTĒJAMS SOLIS

- Latvijā 2013. gadā bija **otra augstākā ienākumu nevienlīdzība** Eiropas Savienībā
- Solidaritātes nodoklis **mazina** nodokļu sistēmas **regresivitāti** attiecībā uz darba ņēmējiem
- Neapliekamā minimuma celšana **samazina nodokļu slogu** cilvēkiem ar zemu darba samaksu

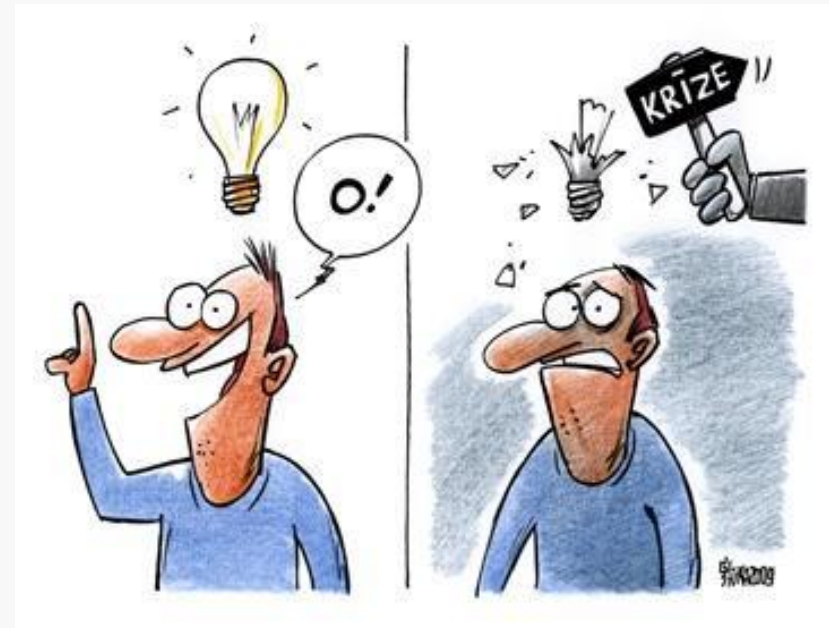
Taču nodokļu likmes ienākumiem no dividendēm un cita kapitāla joprojām ir zemākas par algu nodokļu likmēm

Avots: Eurostat, 2015

- 2016. gada fiskālā nodrošinājuma rezervei **netiek paredzēti līdzekļi**
- Nepieciešams **apzināt** un pēc iespējas precīzāk **novērtēt risku avotus**
- Apzināti un izskaitļoti riski palīdz izstrādāt konkrētus **risku vadības un ierobežošanas** pasākumus

LATVIJAS REPUBLIKAS
FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

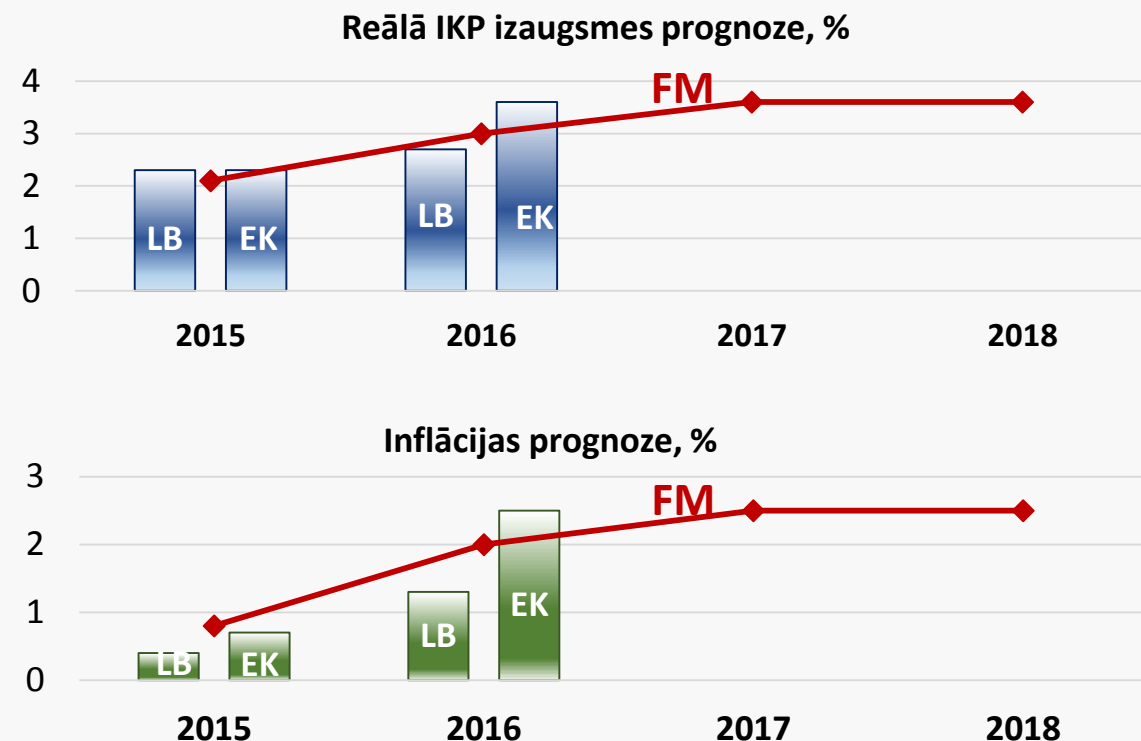
MAKROEKONOMIKAS APSKATS

Mārtiņš Kazāks, Padomes biedrs
Swedbank Latvija galvenais ekonomists

VALDĪBAI JĀBŪT REZERVES PASĀKUMIEM LĒNĀKAS IZAUGSMES GADĪJUMĀ

- Padome **neiebilst** FM izstrādāto makroekonomikas prognožu izmantošanai valsts budžeta sastādīšanas vajadzībām
- Vienlaikus Padome norāda, ka **pastāv risks reālā IKP izaugsmei un inflācijai nerasniegt FM prognozēto līmeni**, ņemot vērā nestabilo situāciju globālajā ekonomikā
- Lēnāka izaugsme un zemāka inflācija apdraud Valdības iespējas iekasēt nodokļus prognozētajā līmenī

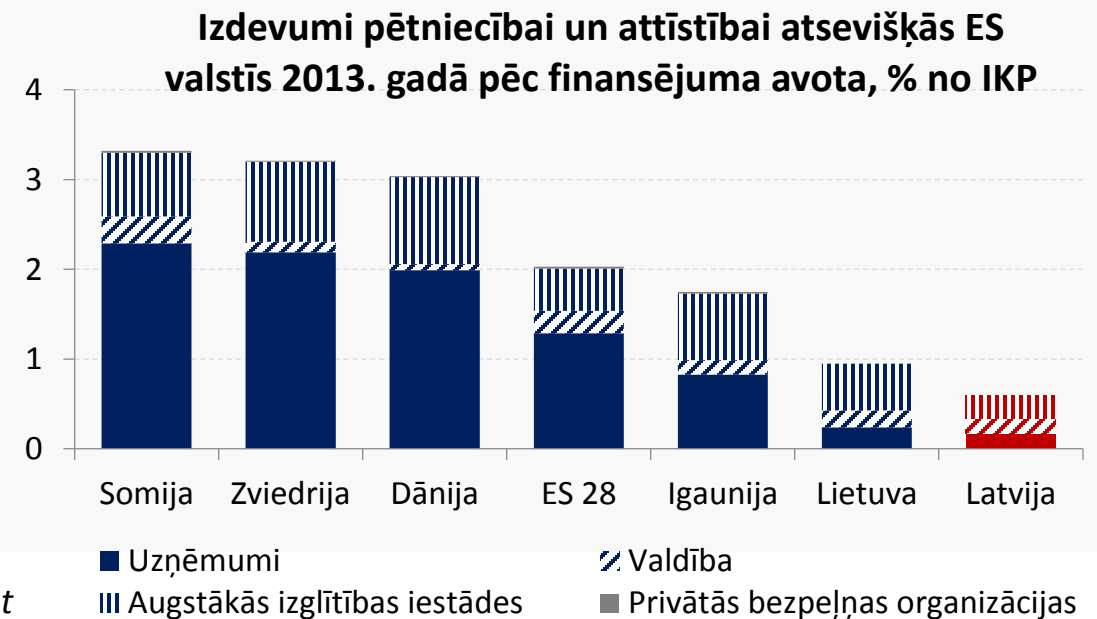
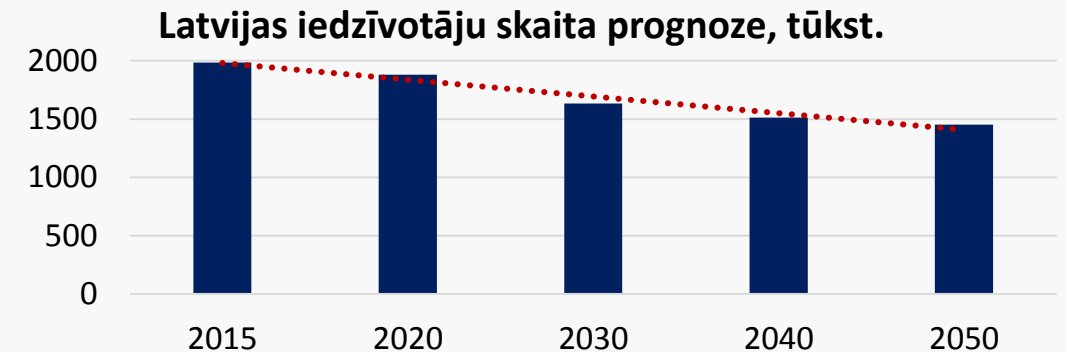
Prognožu publicēšanas laika grafiks (2015): EK – maijs, FM – augusts, LB – septembris

EKONOMIKAS ILGTERMIŅA POTENCIĀLO IZAUGSMI KAVĒ VIRKNE FAKTORU

- Demogrāfiskās tendences
- Pētniecības un attīstības izdevumu zemais līmenis («gudro investīciju» trūkums)
- Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju prasmju un spēju neatbilstība darba tirgus prasībām

Latvijas ekonomikā dominē preces ar caurmērā nelielu pievienoto vērtību. Šādi turpinot, Latvijas konverģences izredzes uz ES vidējo līmeni ir ierobežotas.

LATVIJAS REPUBLIKAS
FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS NOZĪME UN NĀKOTNE EIROPAS SAVIENĪBĀ

Mārtiņš Zemītis, Eiropas Komisijas
ekonomikas padomnieks

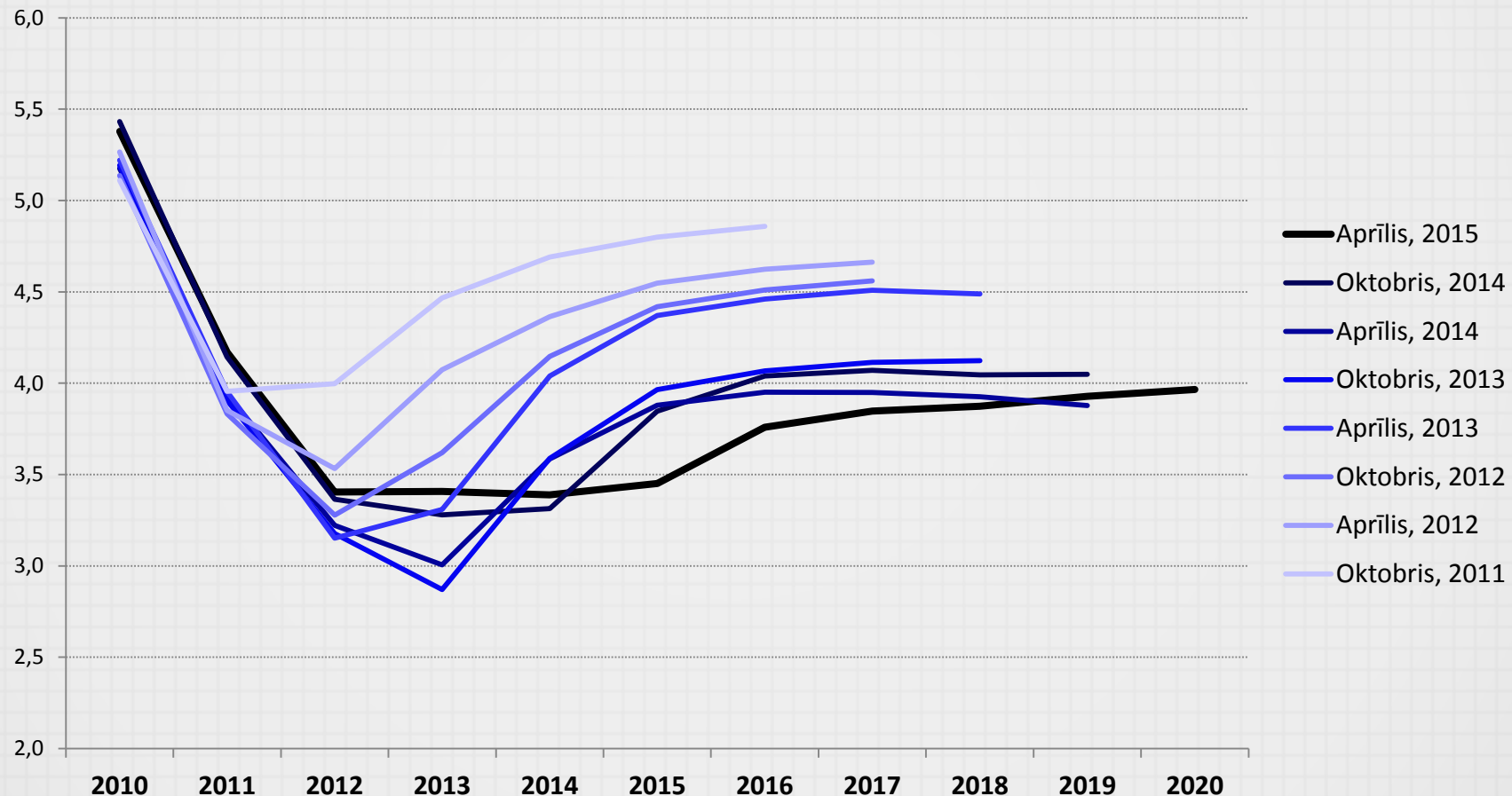
LATVIJAS REPUBLIKAS
FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS NOZĪME LATVIJĀ UN EIRO ZONĀ

Uldis Rutkaste, Latvijas Bankas
Monetārās politikas pārvaldes vadītājs

Ekonomikas nenoteiktības apstākļos piesardzība – budžeta veidošanas vaduguns

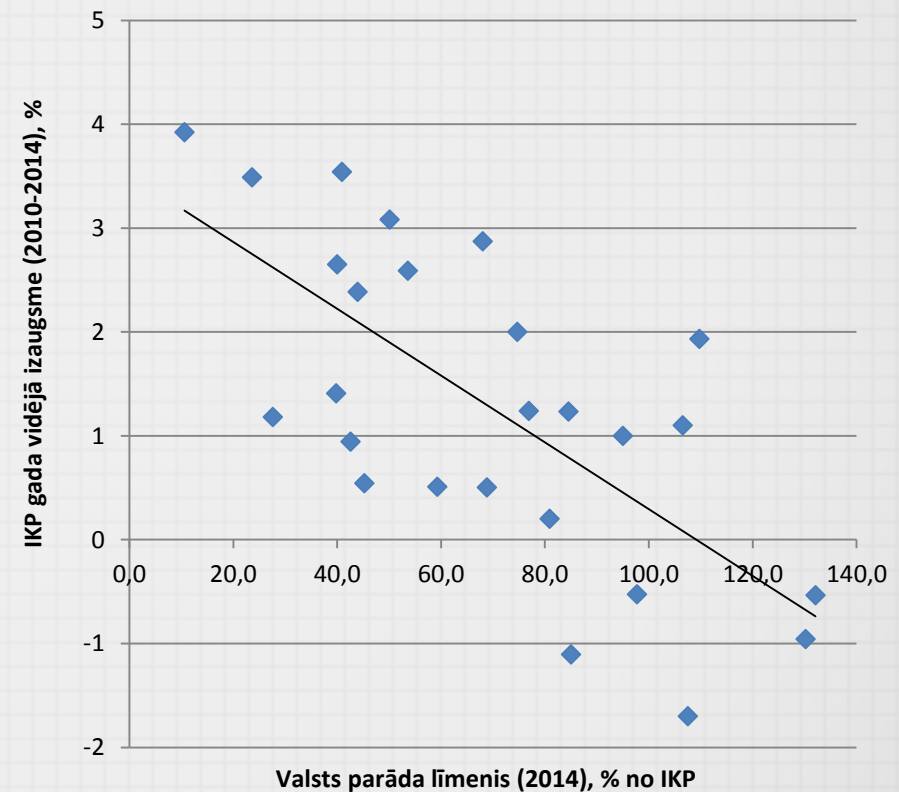
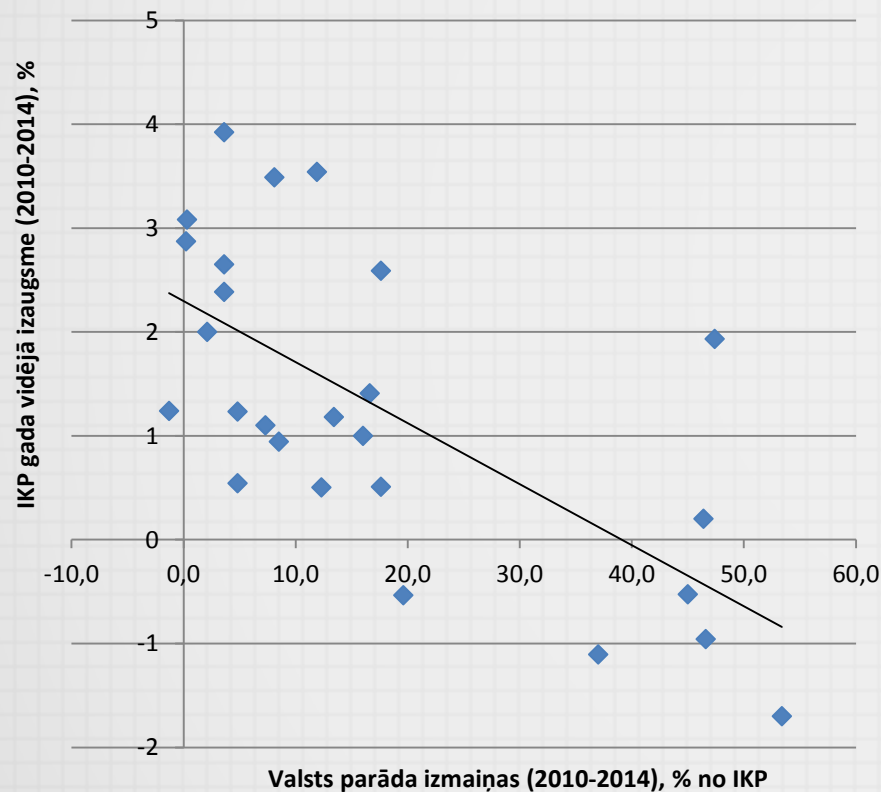
IKP pieaugums pasaules ekonomikā, % (SVF prognozes)

Avots: SVF

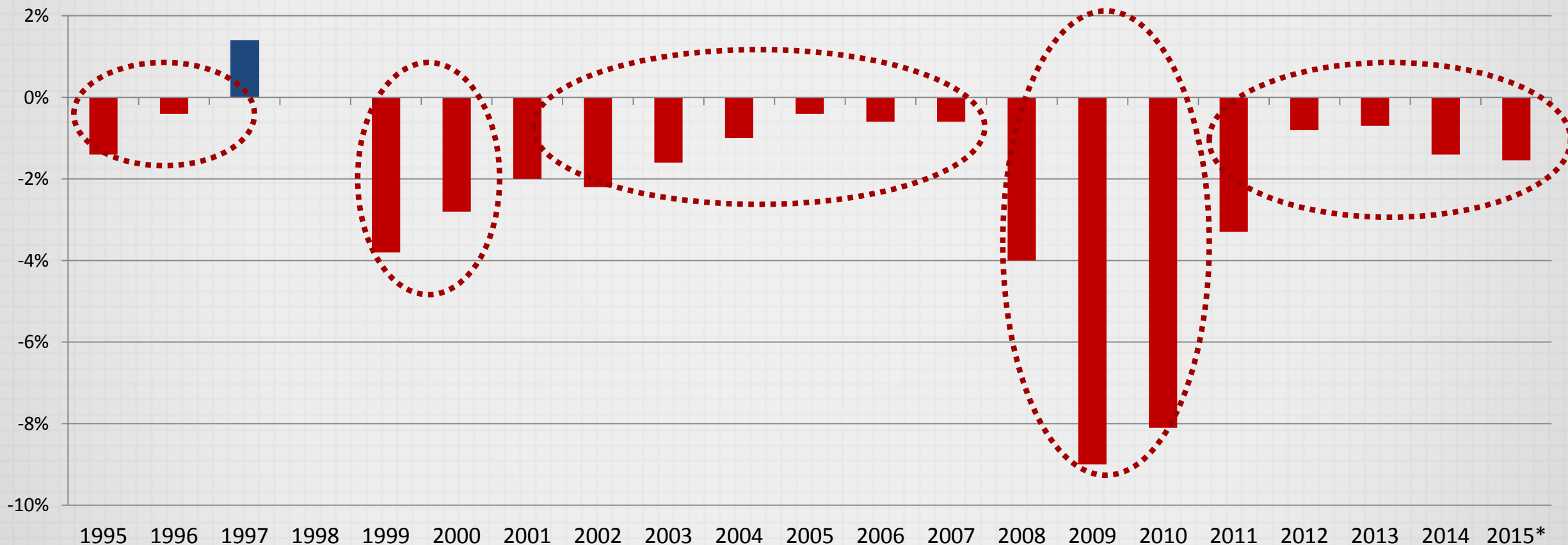
Hronisks budžeta deficīts noved pie neilgtspējīgas parāda dinamikas, kam seko ekonomikas stagnācija

Valsts parāda un ekonomikas izaugsmes sakarība ES valstīs

Pēdējo 20 gadu rezultāts – zaudējam 1:19

Vispārējās valdības budžeta bilance Latvijā, % no IKP, EKS` 2010

LATVIJAS REPUBLIKAS
FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

PALDIES PAR UZMANĪBU! JŪSU JAUTĀJUMI?

Fiskālās disciplīnas padome
Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
Tālr.: +371 6708 3650
E-pasts: info@fdp.gov.lv
Mājaslapa: <http://fdp.gov.lv>
Twitter: @Fiskalapadome
Facebook: fiskalapadome